

מעשה א : מאבידת בת מלך (יידיש)

אין וועג האב איך דער ציילט א מעשה. וואס ווער עס האט זי געהערט האט געהאט א הרהור תשובה און דאס איז די מעשה.

גיגאנגען זיא ברענגען. איז דארטין גיווען איין גרויסער רעש און איין גרויסע שמחה, און די קאפעלעס האבן זייער גישפילט און גיוונגען. ווייל מען האט גיבראכט די מלכה. און מען האט איר גישטעלט איין שטוב. און מען האט זי גיגעצט לעבן אים. און דאס איז גיווען די בת מלך. און ער האט זי גיזען און האט זי דער קענט.

נאך דעם האט די מלכה איין קוק גיטאן און האט גיזען איינער ליגט אין איין ווינקעלע האט זי אים דער קענט, איז זיא אויף גישטאנען פון דער שטוב און איז צו אים גיגאנגען און האט אים אן גירירט, און האט אים גיפרעגט קאנסטו מיד האט ער איר גיענפערט ווא. איך קען דין דו ביסט די בת מלך וואס איז פאר פאלין גיווארין. האט ער זי גיפרעגט ווי קומסטו אהער. האט זי אים גיענפערט ווייל דעם טאטין האט זיך אים ארויס גיחאפט דאס ווארט (היינו אז דער ניט גוטער זאל דין נעמען) און דא איז דאס ארט וואס איז ניט גוט.

האט ער איר דער ציילט אז איר פאטער איז זיך זייער מצער. און ער זוכט זי כמה וכמה שנים. און האט זי גיפרעגט. ווי אזוי קען איך דין ארויס נעמען. האט זי אים גיענפערט. דו קאנסט מיד ניט ארויס נעמען. סיידן אז דו זאלסט דיר אויס קלויבן איין ארט און זאלסט דארט זיצן איין יאר. און אגאנץ יאר זאלסטו בענקען נאך מיר זאלסט מיד ארויס נעמען, און ווען דו וועסט האבן צייט זאלסטו רק בענקען און וועלן און האפן מיד ארויס צו נעמען. און זאלסט פאסטן. און אין דעם אונטערשטן טאג פון דעם יאר זאלסטו פאסטן און זאלסט ניט שלאפן דעם גאנצן מעת לעת, איז ער גיגאנגען און האט אזוי גיטאן.

און צום סוף יאר דער אונטערשטן טאג. האט ער גיפאסט. און האט ניט גישלאפן. און האט זיך אויף גיהויבן. און איז אהין גיגאנגען (היינו צו דער בת מלך זי ארויס צו נעמען) האט ער דער זעהן איין בוים און דעם בוים האבן גיוואקסען זייער שיינע עפיל. האט זיך אים זייער גילוסט און איז גיגאנגען. און האט גיגעסען פון זיי. תיכף ווי ער האט גיגעסען דעם עפיל. איז ער אנידער גיפאלן און עס האט אים אן גיחאפט איין שלאף. און האט גישלאפן זייער איין לאנגע צייט האט דער משרת אים גוועקט. און ער האט אים ניט גיקאנט דער וועקן דער נאך האט ער זיך אויף גיחאפט פון דעם שלאף. פֿרעגט ער דעם משרת. ווי בין איך אין דער וועלט. האט ער אים דער ציילט די גאנצע מעשה. דו שלאפסט שוין זייער איין לאנגע צייט. עס איז שוין כמה שנים. אז דו שלאפסט. און איך האב מיד מפרנס גיווען פון די פרות האט ער זיך זייער מצער גיווען.

און איז אהין גיגאנגען און האט זי גיפונען דארט (היינו די בת מלך) האט זי זיך פאר אים זייער גיקלאגט און זייער זיך מצער

איין מאל איז געווען א מלך, דער מלך האט גיהאט זעקס זין און איין טאכטער. די טאכטער איז ביי אים זייער חשוב געווען, און ער האט זי זייער מחבב געווען (כלומר געליבט) און האט זיך מיט איהר זייער משעשע געווען.

אמאל איז ער מיט איר געווען אין איינעם אין עפעס א טאג. און איז אויף איר ברוגז געווארן. האט זיך אים ארויס גיחאפט א ווארט דער ניט גוטער זאל דין אנוועק נעמען. ביי נאכט איז זי גיגאנגען אין איר חדר אריין. אין דער פריא האט מען ניט גיוואקסט ווא איז, האט זיך דער פאטער (דהיינו דער מלך) זייער מצער גיווען און איז גיגאנגען זי זוכן אהין און אהער.

איז אויף גישטאנען דער שני למלכות. מחמת ער האט גיזען. דער מלך האט גרויס צער. און האט גיבעטן אז מען זאל אים געבן איין משרת מיט איין פֿערד. און געלט אויף הוצאות. און איז גיגאנגען זי זוכן. האט ער זי זייער גיזוכט. זייער אלאנגע צייט, ביז ער האט זי גיפונען. (היינט דער ציילט ער ווי אזוי ער האט זי גיזוכט ביז ער האט זי גיפונען) איז ער גיגאנגען א לאנגע צייט. (און) אין מדברות און אין פֿעלדער און אין וועלדער און האט זי גיזוכט זייער איין לאנגע צייט.

איז ער גיגאנגען (און) אין מדבר און האט גזען אנוועג פון דער זייט. האט ער זיך מיישב גיווען באשר איך גיי אזוי א לאנגע צייט אין דער מדבר און קאן זי ניט גיפונען. לאס איך גייען אויף דעם וועג. טאמער וועל איך קומען צו איין ישוב. איז ער גיגאנגען אלאנגע צייט.

דער נאך האט ער גיזעהן א שלאס און אסאך חילות שטייען ארום. און דער שלאס איז גיווען זייער שיין, און די חילות זענען ארום גישטאנען פֿסדר זייער פיין. האט ער מוצא גיהאט פאר די חילות. טאמער וועלן זיי אים ניט לאזן אריין גיין. האט ער זיך מיישב גיווען איך וועל מיד פֿרווון. און האט איבער גילאזט דאס פֿערד, און איז גיגאנגען צום שלאס. האט מען אים גילאזט. און מען האט אים גאר ניט מעכב גיווען און ער איז גיגאנגען פון איין חדר צום אנדערן און מען האט אים ניט גיוועקט. איז ער גיקומען צו איין פאלאץ. האט ער גיזען. דער מלך זיצט דארט אין איין קרוין. און אסאך חילות שטייען ארום אים. און איין סאך שפילן אויף פֿלים פאר אים און עס איז דארט זייער שיין און פיין גיווען. און דער מלך און קיינער פון זיי האט אים גאר ניט גיפרעגט.

און ער האט דארט גיזעהן גוטע מאכלים. איז ער גיגאנגען און האט גיגעסין. און איז גיגאנגען און האט זיך גילייגט אין איין ווינקעלע ער זאל זעהן וואס דארטין וועט זיך טוהן, האט ער גיזען דער מלך האט גיחייסן מען זאל ברענגען די מלכה. איז מען

גיווען. פון איין טאג וועגן האסטו און גיווארן (פֿלומֶר איבער דעם וואס דו האסט זיך נישט גיקאנט איין האלטן איין טאג. און האסט גיגעסן דעם עפיל איבער דעם האסטו און גיווארן) ווארן דו זאלסט גיווען קומען אין דעם טאג וואלסטו מיך ארויס גינומען. לויטמיר נישט צו עסין איז זייער איין שווערע זאך. בפרט דעם אונטערשטן טאג. דעמאלט איז זיך דער יצר הרע זייער מתגבר. על פן זאלסטו דיר ווידער אויס קלויבן איין אורט. און זאלסט ווידער זיצן דארט איין יאר. און אין דעם או נטרשטן טאג זאלסטו שוין מעגן עסין. נאר זאלסט נישט שלאפן. און זאלסט קיין וויין נישט טרינקען כדי דו זאלסט נישט שלאפען, ווארין דער עיקר איז דער שלאפן. איז ער גיגאנגען און האט אזוי גיטאן.

דער אונטערשטען טאג איז ער אהין גיגאנגען. האט ער גיזעהן איין קוואל גיין. און די מראה פון דעם קוואל איז גיווען רויט. און דער ריח איז גיווען פון וויין. האט ער גיפרעגט דעם משרת האסטו גיזעהן. דאס איז איין קוואל (קער צו זיין אין אים וואסער) און די מראה איז רויט. און דער ריח איז פון וויין. און איז גיגאנגען און האט עפעס פאר זוכט פון דעם קוואל. איז ער תיכף אנידער גיפאלן און האט גישלאפן כמה שנים זיבעציק יאר. זענען גיגאנגען אסאך חילולות מיט די אובאזין וואס גייען זיי נאך. און דער משרת האט זיך ביי האלטן פאר די חילולות. נאך דעם איז גיגאנגען איין קארטע און דארט איז גיזעסן די בת מלך. האט זי זיך גישטעלט לעבן אים. און איז אראפ גיגאנגען. און האט זיך גיזעצט לעבן אים. און האט אים דער קענט. און האט אים זייער גיוועקט. ער האט זיך אבער נישט גיקענט דער וועקין, האט זי און גיהויבען צו קלאגן אויף אים. באַשׂר אזוי פיל און אזוי פיל גיזעות און טרחות. אזוי פיל יארן וואס דו מוטשעסט דין און הארעוועסט אזוי לאנג כדי אז דו זאלסט מיך ארויס נעמען, און פון איין טאג וועגן וואס דו האסט גיקאנט מיך ארויס נעמען. האסטו נאר און גיווארן. און זי האט זייער גיוויינט. זי האט גיזאגט. עס איז איין גרויס חכמות אויף דיר און אויף מיר. אזוי איין לאנגע צייט וואס איך בין דא. און קאן נישט ארויס נכו'. דער נאך האט זי גינומען איין פאטשיילע פון דעם קאפ. און האט אויף איר און גישריבן מיט איקע טרערן און האט אנידער גילייגט לעבן אים און איז אויף גישטאנען און האט זיך אריין גיזעצט אין דער קארטע. און איז אנוועק גיפארן.

דער נאך האט ער זיך אויף גיחאפט און האט גיפרעגט דעם משרת. ווי בין איך אין דער וועלט, האט ער אים דער ציילט די גאנצע מעשה. און אזוי אסאך חילולות זענען דורך גיגאנגען. און אז עס איז דא גיווען די קארטיטע. און אז זי האט גיוויינט איבער אים. און זי האט גישריגן עס איז איין גרויס חכמות אויף דיר און אויף מיר. נכו' כפ"ל. דער ווייל האט ער איין בליק גיטאן האט ער דער זעהן די פאטשיילע ליגט לעבן אים האט ער גיפרעגט פון וואנען איז דאס. האט ער אים גיענפערט. זי האט עס איבער גילאזט און האט אויף איר און גישריבן מיט איקע טרערן האט ער (אים) גינומען די פאטשיילע און האט זי אויף גיהויבן אקעגן דער זון. האט ער און גיהויבן צו זעהן די אותיות האט ער איבער גיליינט וואס דארט איז גישטאנען איר קלאגן און איר גישריי כפ"ל. און (דארט איז גישטאנען גישריבן) אז היינט איז זי שוין נישט אין דעם שלאס (וואס אויבן איז גישטאנען) נאר ער

זאל זוכין איין גלדינעם בארג מיט איין פערלינעם שלאס דארט וועסטו מיך גיפונען.

האט ער איבער גילאזט דעם משרת און איז שוין אליין גיגאנגען זי זוכן. און איז גיגאנגען און האט זי גיזוכט כמה שנים. האט ער זיך מלישב גיווען. אז אין ישוב גיפנט זיך בונדאי נישט קיין גילדענער בארג און איין פערלענער שלאס. ווארן ער איז גיווען גינט אין די קראניקיס (לאנדקארט) על פן וועל איך גיין אין מדבריות דארטן זוכין. איז ער גיגאנגען זי זוכין אין מדבריות כמה וכמה שנים.

דער נאך האט ער דער זעהן זייער איין גרויסן מענטש וואס די גרייס איז גיווען נישט מענטשליך. און האט גיטראגן איין גרויסען בויס. וואס אין ישוב גיפנט זיך נישט אזוי איין גרויסער בויס און דער מענטש האט אים גיפרעגט: ווער ביסטו. האט ער אים גיענפערט איך בין איין מענטש. האט זיך דער גרויסער מענטש פאר ווינדערט. און האט גיזאגט איך בין שוין אזוי איין לאנגע צייט אין דער מדבר האב איך קיין מאל דא נישט גיזעהן קיין מענטש. האט ער אים דער ציילט די גאנצע מעשה כפ"ל. און אז ער זוכט א גילדענעם בארג און א פערלנעם שלאס. האט ער אים גיענפערט עס איז בונדאי נישט פאר האנדען און האט אים מדחה גיווען און האט אים גיזאגט מען האט דיר איין גירעט איין נארישקייט ווארין עס גיפנט זיך בונדאי נישט האט ער זייער און גיהויבן צו ווינען (היינו דער שני למלכות האט זייער גיוויינט און האט גיזאגט) עס גיפנט זיך בונדאי יוא עס מוז זיך ערגעץ גיפונען. און ער האט אים מדחה גיווען (היינו דער ווילדער מענטש האט אים מדחה גיווען און האט אים גיזאגט) מען האט דיר איין נארישקייט איין גירעט און ער האט גיזאגט (דער שני למלכות) עס איז בונדאי פאר האנדן ערגעץ.

האט ער אים גיזאגט (דער ווילדער מענטש צום שני למלכות) נאך מיין דיצה נאך איז דאס איין נארישקייט נאר ווייל דו שפארסט זיך בכך איך בין איין ממונה איבער אלע חיות וועל איך דיר צו ליב טאן און וועל צום אויף רופען אלע חיות זיי לויפן אויס גאר די וועלט טאמער וועט וויסן איינע פון זיי פון דעם בארג מיט דעם שלאס הנ"ל. האט ער צום אויף גירופן אלע חיות פון קליין ביז גרויס און האט זיי גיפרעגט. האבן זיי אלע גיענפערט זיי האבן נישט גיזעהן. האט ער אים גיזאגט זעסטו מען האט דיר איין נארישקייט איין גירעט אז דו ווילסט מיך פאלגן קער דין אום ווארין דו וועסט בונדאי נישט גיפונען ווארין עס איז נישט דא אויף דער וועלט און דער שני למלכות האט זיך זייער גישפארט און האט גיזאגט עס מוז בונדאי יוא זיין.

האט ער אים גיזאגט (דער ווילדער מענטש צום שני למלכות) איך האב איין ברודער אין דער מדבר און ער איז אקמונה איבער אלע עופות טאמער ווייסן זיי מחמת זיי פליען הויך אין דעם אויר. טאמער האבן זיי גיזעהן דעם בארג מיט דעם שלאס. זאלסטו גיין צו אים און זאלסט אים זאגן אז איך האב דין גישיקט צו אים.

איז ער גיגאנגען כמה וכמה שנים אים זוכין האט ער ווידער גיפונען זייער איין גרויסן מענטש כפ"ל. און האט אויך גיטראגן

איין גרויסן בוים און האט אים אויך אזוי גיפֿרעגט ווי דער ערשטער. האט ער אים גיענפֿערט די גאנצע מעשֿה. און אז דער ברודער האט אים גישיקט צו אים. און ער האט אים אויך מדָחה גיווען באַשר עס גיפֿינט זיך בּוּדאָי ניט. און דער שני למלכות האט אים אויך זייער מפֿציר גיווען עס איז בּוּדאָי יוא דא.

האט ער אים גיזאגט איך בין איין ממונה איבער אלע עופות וועל איך זיי רופן טאמער ווייסן זיי. האט ער צום אויף גירופן אלע עופות און האט אלע גיפֿרעגט פון קליין ביז גרויס. האבן זיי אים גיענפֿערט זיי ווייסן ניט פון דעם באַרג מיט דעם שְׁלֵאס. האט ער אים גיזאגט זעסטו עס איז בּוּדאָי ניט דא אויף דער וועלט אז דו ווילסט מיך פֿאלגן קער דיר אום ווארין עס איז בּוּדאָי ניט דא. און ער (דער שני למלכות) האט זיך זייער גישפֿארט און האט גיזאגט עס איז בּוּדאָי יא דא אויף דער וועלט.

האט ער אים גיזאגט ווייטער אין דער מדָבֿר געפֿינט זיך דארט מיין ברודער ער איז איין ממונה איבער אלע ווינטן און זיי לויפֿן אויס גאר די וועלט טאמער ווייסן זיי. איז ער גיגאנגען כּמה וכמה שנים זוכין, האט ער ווידער גיפֿונען איין גרויסן מענטש כּנ"ל. און האט אויך גיטראגן איין גרויסן בוים און האט אים אויך גיפֿרעגט כּנ"ל. האט ער אים אויך גיענפֿערט די גאנצע מעשֿה כּנ"ל. האט אים דער מענש אויך מדָחה גיווען. און דער שני למלכות האט אים זייער גיבעטן. האט ער אים גיזאגט ער וועט אים צו ליב טאן און וועט פון זיינעט וועגן צום אויף רופֿן אלע ווינטן און וועט זיי פֿרעגן. האט ער זיי גירופן. זענען גיקומען אלע ווינטן האט ער אלע גיפֿרעגט. האבן זיי קיינער ניט גיוואוסט פון דעם באַרג מיט דעם שְׁלֵאס. האט ער אים גיזאגט (דער מענש צום שני למלכות) זעסטו אז מען האט דיר איין נארישקייט דער ציילט. האט אָן גיהויבן דער שני למלכות זייער צו וויינען און האט גיזאגט איך ווייס עס איז בּוּדאָי יוא דא.

דער ווייל האט ער גיזעהן אז עס איז אָן גיקומען נאך איין ווינט האט זיך דער ממונה אויף אים גיפֿייערט וואס האסטו זיך אזוי פאר שפֿעטיקט צו קומען איך האב דאך גוזר גיווען אז עס זאלן קומען אלע ווינטן פאר וואס ביסטו ניט גיקומען מיט זיי. האט ער אים גיענפֿערט איך האב מיך פאר זאמט מחמת איך האב באדארפט אפֿ טראגן איין בת מלך צו איין גילדענים באַרג מיט איין פֿערלנים שְׁלֵאס האט ער זיך זייער דער פֿרייט (היינו דער שני למלכות) האט זיך זייער דער פֿרייט וואס ער האט שוין זוכה גיווען צו הערין דאס וואס ער וויל).

האט גיפֿרעגט דער ממונה איבער ווינטן דעם ווינט וואס איז דארטין טייער. האט ער אים גיזאגט דארט איז אלדיג טייער. האט זיך אָן גירופן דער ממונה איבער ווינטן און האט גיזאגט צום שני למלכות באַשר אזוי איין לאנגע צייט וואס דו זוכסט זי און ווי פיל יגיעות דו האסט גיהאט בֿיך טאמער וועסטו היינט האבן אַ מניעה מחמת געלט על פֿן וועל איך דיר געבן אַ כּלי אז ווען דו וועסט אריין טאן די האנט וועסטו פון דארט ארויס נעמען געלט. און האט געהייסן דעם ווינט אז ער זאל אים טראגן אהין איז גיקומען דער שטארים ווינט און האט

אים אהין גיטראגן. און האט אים גיבראכט צום טויער. זענען דארט גישטאנען חילולות און האבן אים ניט גילאזט אין שטאט אריין. האט ער אריין גיטאן די האנט אין דער כּלי און האט ארויס גינומען געלט, און האט זיי משחד גיווען. און איז אריין גיגאנגען אין שטאט אריין. עס איז גיווען איין שיינע שטאט.

און ער איז גיגאנגען צו איין גביר און האט זיך אָן גידונגען קעסט. ווארין מען באדארף זיך דארטן פאר זאמען. ווארין מען מוז זעהן מיט חכמה און שכל מען זאל זי ארויס נעמען (און ווי אזוי ער האט זי ארויס גינומען האט ער נישט דער ציילט) צום סוף האט ער זי ארויס גינומען אָמן סְלֵה.

